

Andrić-Initiative

(Reihe)

herausgegeben von

Univ.-Prof. Dr. Branko Tošović
(Karl-Franzens-Universität Graz)

Band 8

Andrić-Initiative

(Serija)

uređuje

prof. dr Branko Tošović
(Univerzitet „Karl Franc“ Grac)

Tom 8

INSTITUT FÜR SLAWISTIK
DER KARL-FRANZENS-UNIVERSITÄT GRAZ
NARODNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA
REPUBLIKE SRPSKE
SVET KNJIGE
NMLIBRIS

Branko Tošović (Hg./ur.)

**ANDRIĆEVA AVLIJA
ANDRIĆS HOF**

Andrić-Initiative

8

Institut für Slawistik
der Karl-Franzens-Universität Graz
Narodna i univerzitetska biblioteka
Republike Srpske
Svet knjige
nmlibris

2015

Gedruckt mit Unterstützung
der Universität Graz
Štampanje je finansirao
Univerzitet u Gracu.

Gedruckt mit Unterstützung
des Landes Steiermark
Štampanje je finansirala
Pokrajina Štajerska.

Herausgeber • Urednik

O. Univ.-Prof. Dr. Branko Tošović

Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz

Merangasse 70, A-8010 Graz

branko.tosovic@uni-graz.at, <http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis>

Beurteilung der Aufsätze, Satz und Korrektur

Vrednovanje radova, prelom i korektura

Branko Tošović

Lektorat der deutschen Texte und Übersetzungen

Lektorisanje njemačkih tekstova i prevod

Arno Wonisch

Lektorat den übrigen Texte

Stivo Čosović, Branko Tošović

Slika (lijevo) na naslovnoj strani:

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQc8RrRPl3UyZfvL4PMpkGCzMp6QGw41RPaA0H1C3Llw4WC43UM>

Verlag • Izdavač

Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz

Merangasse 70, 8010 Graz, Österreich/Austria, Tel.: ++43 316 380 25 22

branko.tosovic@uni-graz.at; <http://www-gewi.uni-graz.at/gralis>

Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske

Jevrejska 30, 78 000 Banjaluka, BiH, Republika Srpska, direkcija@nub.rs

tel. ++387 51 215 894, www.nub.rs

Svet knjige d.o.o.

Bulevar despota Stefana 15, 11000 Beograd, Srbija, tel. ++381 11 324 73 07

svetknjige@svetknjige.net, www.svetknjige.net

nmlibris

Miloša Pocerca 5, 11000 Beograd, Srbija, info@mlibris.rs,

tel. ++381 11 362 94 90, www.nmlibris.com

Druck • Štampa

Grafid d.o.o.

78 000 Banjaluka, BiH, Republika Srpska, Milana Karanovića 25

tel.: ++387 51 259 250, Fax: ++387 51 258 657, grafid@blic.net

Tošović, Branko (Hg./ur.). **Andrićeva AVLJA. Andrićs Hof**. Graz – Beograd – Banjaluka: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske – Svet knjige – nmlibris, 2015. 1014 s./S. [Andrić-Initiative 8]

© Branko Tošović, Graz 2015

Alle Rechte vorbehalten. Sva prava zadržana.

ISBN 978-3-9504084-1-6 (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz)

ISBN 978-99938-30-93-1 (Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske)

ISBN 978-86-7396-531-4 (Svet knjige)

Sadržaj • Inhalt

Sadržaj • Садржај	5
Predgovor	15
Vorwort	17
Allgemein • Opšti dio • Општи дио	19
Branko Tošović (Grac). Andrić ispred i iza AVLJE [Andrić vor und nach dem HOF]	21
Branko Tošović (Grac). Avlijski hipertekst [Der Hypertext des Hofes]	67
Literatur • Književnost • Књижевност	137
Ljiljana Banjanin (Torino). Recepција i dva italijanska prevoda Andrićeve PROKLETE AVLJE [Rezeption und italienische Übersetzung des Romans DER VERDAMMTE HOF]	139
Снежана С. Бајчаревић (Лепосавић). Андрићева тамничка крлетка [Andrićs Gefängniszelle]	151
Anica Bilić (Vinkovci). Moć priče u PROKLETOJ AVLJI Ive Andrića i kulturi pamćenja [Die Macht der Erzählung im Roman DER VERDAMMTE HOF und in der Erinnerungskultur]	161
Branka Brlenić Vujić (Osijek). Prostorni i vremenski okviri PROKLETE AVLJE [Räumliche und zeitliche Rahmen des Romans DER VERDAMMTE HOF]	173
Suzana Coha (Zagreb). Strah, trauma, vjera u PROKLETOJ AVLJI Ive Andrića [Angst, Trauma und Glauben im Roman DER VERDAMMTE HOF]	181

Jožica Čeh Steger (Maribor). Das Gefängnis als Symbol der Unfreiheit: am Beispiel von Andrićs Roman DER VERDAMMTE HOF [Zatvor kao simbol neslobode: na primjeru Andrićevog romana PROKLETE AVLJE]	199
Jovana Davidović (Šid). Tragovi EX PONTA i NEMIRA u romanu PROKLETA AVLJA [Spuren von EX PONTO und NEMIRI im Roman DER VERDAMMTE HOF]	209
Мирјана Детелић, Лидија Делић (Београд). Људи у црном. Има ли основа да се мотиви кривице и ислеђивања у ПРОКЛЕТОЈ авлији Ива Андрића повезују с фолклором? [Menschen in Schwarz: Motive von Schuld und Verfolgung im Roman DER VERDAMMTE HOF]	217
Davor Dukić (Zagreb). Der verdammte Hof: Auf der Suche nach ästhetischer Unvollkommenheit und semantischer Unbestimmtheit [PROKLETA AVLJA: u potrazi estetske nesavršenosti i značenjske neodređenosti]	231
Милош М. Ђорђевић (Београд). Реторика наслова ПРОКЛЕТА АВЛИЈА (Промена парадигме значења метафоре <i>проклећа</i> <i>авлија</i> у историјском и културолошком контексту) [Die Rhetorik des Titels im Roman DER VERDAMMTE HOF (Änderung des metaphorischen Bedeutungsparadigmas im Roman DER VERDAMMTE HOF im historischen und kulturologischen Kontext)]	241
Šeherzada Džafić (Bihać). Avlja – topofobija i/ili topofilija [Der Hof – Topophobie oder Topophilie]	253
Наташа Глишић (Бањалука). Драма светlosti и сенке или Велика позорница Караджовог живота [Das Drama von Licht und Finsternis oder die Große Bühne im Leben von Karadžoz]	265
Irina Ivanova (Moskva). PROKLETA AVLJA i ZAPISI IZ MRTVOG DOMA [DER VERDAMMTE HOF und die AUFZEICHNUNGEN AUS EINEM TOTENHAUS]	279
Алина Яблочкина (Москва). Новая жизнь ПРОКЛЯТОГО ДВОРА [Das neue Leben des VERDAMMTEN HOFES]	287

Emina Jović (Grac). Priča u priči, priča o prići [Die Erzählung in der Erzählung, die Erzählung über die Erzählung]	297
Dijana Jurčić (Mostar). Rodni diskurs u djelu PROKLETA AVLIJA [Der Geschlechterdiskurs im Werk DER VERDAMMTE HOF]	305
Sofija Kalezić-Duričković (Podgorica). Ivo Andrić: PROKLETA AVLIJA [Ivo Andrić: DER VERDAMMTE HOF]	315
Nikola Košćak (Zagreb). Heteroglosija i dijalogičnost u romanu PROKLETA AVLIJA [Heteroglossie und Dialog im Roman DER VERDAMMTE HOF]	329
Marica Liović (Osijek). Simbolika vremena i prostora u romanu PROKLETA AVLIJA [Die Symbolik von Zeit und Raum im Roman DER VERDAMMTE HOF]	337
Perina Meić (Mostar). (Pri)povijest odozdol – artikulacija likova i pripovjedača u Andrićevoj PROKLETOJ AVLIJI [Die Erzählung von unter her – die Artikulation der Figuren und Erzähler im Roman DER VERDAMMTE HOF]	351
Снежана Милојевић (Прокупље). Жена у приповестима непоузданых приповедача ПРОКЛЕТЕ АВЛИЈЕ [Die Frau in Erzählungen unzuverlässiger Erzähler im Roman DER VERDAMMTE HOF]	375
Снежана Милосављевић Милић (Ниш). Виртуелни светови ПРОКЛЕНТЕ АВЛИЈЕ [Virtuelle Welten im Roman DER VERDAMMTE HOF]	391
Ана Мумовић (Београд). ПРОКЛЕТА АВЛИЈА у интерпретацији Вука Филиповића [DER VERDAMMTE HOF in der Interpretation von Vuk Filipović]	403
Vildana Pečenković, Nermina Delić (Bihać). Individua u klinču svjetova [Individuen im Clinch der Welten]	415

Татьяна Попадеља (Москва). Женские образы в повести Иво Андрicha ПРОКЛЯТЫЙ ДВОР [Frauenbilder im Roman DER VERDAMMTE HOF]	423
Оливера Радуловић (Нови Сад). Библийски архетип у роману ПРОКЛЕТА АВЛИЈА [Biblische Archetypen im Roman im Roman DER VERDAMMTE HOF]	429
Јелена Ратков Квочка (Сремси Карловци). Деликт мишљења у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ Иве Андрића и ГРОБНИЦИ ЗА БОРИСА ДАВИДОВИЧА Данила Киша или пси и књиге [Das Delikt des Denkens in den Romanen DER VERDAMMTE HOF und EIN GRABMAL FÜR BORIS DAVIDOVIĆ von Danilo Kiš]	443
Вук Петровић (Београд). Приповедни симисао негативног космоса у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Lexikologisch-semantische Besonderheiten des sprachlichen Ausdrucks im Roman DER VERDAMMTE HOF]	461
Zaneta Sambunjak (Zadar). PROKLETA AVLJJA u kontekstu srednjovisokonjemačke književnosti [DER VERDAMMTE HOF im Kontext der mittelhochdeutschen Literatur]	481
Boris Škvorc (Split). Kako izreći neizrecivo?: izvedbe odnosa moći unutar mogućih svjetova pro/izvedenih u romanu PROKLETA AVLJJA [Wie soll man das Unsagbare ausdrücken? Manifestation von Machtbeziehungen innerhalb möglicher Welten im Roman DER VERDAMMTE HOF]	491
Žarka Svirčev (Бећеј). Epistemološke perspektive fikcije и PROKLETOJ AVLJI [Die epistemologischen Perspektiven im Roman von Ivo Andrić DER VERDAMMTE HOF]	525
Снежана Туцаковић (Нови Сад). Трагање за идентитетом у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ Иве Андрића [Die Suche nach Identitäten im Roman DER VERDAMMTE HOF]	537

Весна Војводић Митровић (Београд). Индивидуа у клинчу светова (Немогући сусрет Ђамила и Карађоза) [Individuen im Clinch der Welten (Das unmögliche Treffen von Ćamil und Karadoz)]	551
Драгана Вукићевић (Београд). Ђаво и лиминари у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Der Teufel und Beschuldigte im Roman DER VERDAMMTE HOF]	561
Vesna Vukićević-Janković (Nikšić). Motiv avlije: Avlja kao prostor, avlja kao vrijeme i avlja kao junak romana [Das Motiv des Hofs: der Hof als Ort, der Hof als Zeit, der Hof als Romanheld]	575
Amira Žmirić (Banja Luka). Der Hof des Leides, der Angst, der Unschuld und Schuld und der Unfreiheit in Ivo Andrićs Roman DER VERDAMMTE HOF und die bosnische Landschaft als Hof des Leides, der Unschuld und Schuld, der Treue und Untreue und der Unfreiheit in Georg Brittings Erzählung DAS TREUE EHEWEIB [Avlja patnje, straha, nevinosti i krivice te neslobode u romanu Ive Andrića PROKLETA AVLJA i bosanski pejzaž kao avlja patnje, nevinosti i krivice, vjernosti i nevjernosti te neslobode u pripovijeci Georga Brittinga VJERNA SUPRUGA]	587
Sprache • Jezik • Језик	599
Милан Ајџановић (Нови Сад). Придевски вид у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Der Adjektivaspekt im Roman DER VERDAMMTE HOF]	601
Наташа Ајџановић (Нови Сад). Преводни еквиваленти придева неодређеног вида у руском преводу романа ПРОКЛЕТА АВЛИЈА [Übersetzungsäquivalente unbestimmter Adjektive in der russischen Version des Romans DER VERDAMMTE HOF]	611
Миливој Алановић (Нови Сад). Изричне реченице у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Deklarativsätze im Roman DER VERDAMMTE HOF]	619

Едита Андрић (Нови Сад). Преводилачки поступци у мађарском преводу ПРОКЛЕТЕ АВЛИЈЕ [Übersetzerische Verfahren in der ungarischen Übersetzung des Romans DER VERDAMMTE HOF]	633
Ивана Антонић (Нови Сад). Прилошка темпорална фреквенција у Андрићевој ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Die temporal-adverbiale Frequenz von im Roman DER VERDAMMTE HOF]	655
Нада Арсенијевић (Нови Сад). Лингвистичка анализа колорита у Андрићевом роману ПРОКЛЕТА АВЛИЈА [Linguistische Analyse des Kolorits in Andrićs Roman DER VERDAMMTE HOF]	673
Biljana Branić Latinović (Beograd). Функције језика у radio-drami ПРОКЛЕТА AVLIJA [Die Funktionen der Sprache im Radiodrama DER VERDAMMTE HOF]	685
Danilo Capasso (Banjaluka). Како је ПРОКЛЕТА AVLIJA преведена на италијански језик [Wie der DER VERDAMMTE HOF ins Italienische übersetzt wurde]	695
Željka Matulina (Zadar). Stilogenost akumulativnih glagolskih nizova u Andrićevu romanu ПРОКЛЕТА AVLIJA i njihovi translati u njemačkome prijevodu DER VERDAMMTE HOF [Die Stilogenität akkumulativer Verbalreihen im ROMAN PROKLETA AVLIJA und ihre Translate in der deutschen Übersetzung DER VERDAMMTE HOF]	711
Наташа Миланов (Београд). О глаголима кретања у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Über Bewegungsverben im Roman DER VERDAMMTE HOF]	729
Горан Милашин (Бањалука). Дијалози у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Dialoge im Roman DER VERDAMMTE HOF]	745
Сонja Ненезин (Никшић). Употреба лексеме <i>као</i> у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Der Gebrauch des Wortes <i>kao</i> im Roman DER VERDAMMTE HOF]	761

Dušanka Popović (Podgorica). Riječi subjektivne ocjene u romanu PROKLETA AVLJAJA [Wörter subjektiver Beurteilung im Roman DER VERDAMMTE HOF]	769
Strahinja Stepanov (Novi Sad). O karakteristikama direktnog tuđeg diskursa u PROKLETOJ AVLJII [DER VERDAMMTE HOF: ein textlinguistischer Zugang]	787
Гордана Штасни (Нови Сад). Номинација човека у ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ (<i>Ху име ћи, болан, на добро не слући</i>) [Die Nomination des Menschen im Roman DER VERDAMMTE HOF (<i>Ху име ћи, болан, на добро не слући</i>)]	805
Гордана Штрабац (Нови Сад). Глаголи говорења о ПРОКЛЕТОЈ АВЛИЈИ [Die Nomination des Menschen im Roman „DER VERDAMMTE HOF“]	825
Miodarka Tepavčević (Nikšić). Neke specifičnosti iskaza u zagradi u Andrićevoj PROKLETOJ AVLJII [Einige Besonderheiten von Aussagen in Klammern im Roman DER VERDAMMTE HOF]	845
Dušanka Zvekić-Dušanović (Novi Sad). Načinska kvalifikacija glagola govorenja u PROKLETOJ AVLJII i njenom prevodu na mađarski jezik [Modale Qualifikation von Verben des Sprechens im Roman DER VERDAMMTE HOF und ihre Übersetzung ins Ungarische]	855
Runder Tisch • Okrugli sto(l) • Округли сто(л)	873
Davor Dukić (Zagreb)	875
Boris Škvorc (Zadar)	878
Branko Tošović (Grac)	882
Arno Wonisch (Graz)	886
Frančeska Liebmann (Graz). Andrić u svijetu te o bojaznima mladih hrvatskih istraživača nobelovčevog stvaralaštva [Andrić in der Welt und über Ängste junger kroatischer ForscherInnen in Bezug auf das Schaffen des Nobelpreisträgers]	889

Ivo Andrić u kontekstu Prvog svjetskog rata • Иво Андрић у контексту Првог свјетског рата • Ivo Andrić im Kontext des Ersten Weltkrieges	897
Enes Škrgo (Travnik). Suzo zenička i marburška [,Du Träne von Zenica und Maribor“]	899
Galina Tjapko (Moskva). Ratni cunami i čovekova ličnost u Andrićevom romanu NA DRINI ĆUPRIJA [Kriegstsunamis und die menschliche Persönlichkeit im Roman DIE BRÜCKE ÜBER DIE DRINA]	905
Branko Tošović (Grac). Čudno ljeto četrnaesto [Der ungewöhnliche Sommer des Jahres 1914]	913
Arno Wonisch (Graz). Franz/Franc/Franjo Ferdinand Carl Ludwig Joseph Maria von Österreich-Este – činjenice i nagadaња [Franz Ferdinand Carl Ludwig Joseph Maria von Österreich-Este – Tatsachen und Mutmaßungen]	927
Noch einmal über Andrićs Chronik • Još o Andrićevoj Hronici • Још о Андрчићевој Хроници	937
Наташа Ајџа новић (Нови Сад). Руски еквиваленти српских атрибутивних именица с обележјем [+ особа] мотивисаних негативним карактеристикама (на примеру романа ТРАВНИЧКА ХРОНИКА) [Übersetzungsäquivalente unbestimmter Adjektive mit den negativen Merkmale [+ Person] in der russischen Version des Romans WESIRE UND KONSULN]	939
Милош М. Ђорђевић (Београд). Источни и западни модел културе у ТРАВНИЧКОЈ ХРОНИЦИ [Das östliche und westliche Kulturmodell im Roman von Ivo Andrić WESIRE UND KONSULN]	947
Sofija Kalezić Đuričković (Podgorica). Sukob civilizacija i kultura u romanu Iva Andrića TRAVNIČKA HRONIKA [Konflikt der Zivilisationen und Kulturen in Ivo Andrićs Roman WESIRE UND KONSULN]	959

Љиљана Ј. Недељков (Нови Сад). Позајмљенице из неоријенталних језика у роману ТРАВНИЧКА ХРОНИКА [Entlehnungen aus den neuorientalischen Sprachen im Roman WESIRE UND KONSULN]	971
Ivan Tepavčević (Nikšić). Kulturno-istorijski okvir TRAVNIČKE HRONIKE [Der kulturell-historische Rahmen des Romans WESIRE UND KONSULN]	985
Beilagen • Prilozi • Prilozi	995
Јелена Ратков Квочка (Сремси Карловци). Приказ књиге НОВА ЧИТАЊА АНДРИЋЕВОГ ДЕЛА Оливере Радуловић Resension des Buches: Olivera Radulović. DAS NEUE LESEN DES ANDRIĆS WERK	997
Gordana Todorić (Novi Sad). О knjizi NOVA ČITANJA ANDRIĆEVOG DELA Olivere Radulović [Über das Buch DAS NEUE LESEN VON ANDRIĆS OPUS von Olivera Radulović]	1001
Branko Tošović (Grac). Projekat Andrić-Initiative: aktivnosti u periodu od 2013. do 2015. godine [Das Projekt Andrić-Initiative: Aktivitäten im Zeitraum von 2013 bis 2015]	1007